

Sygn. akt II Ca 238/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSO Dariusz Mizera SSO Beata Grochulska (spr.)
Protokolant	sekr. sądowy Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim
na rozprawie sprawy z powództwa małoletniego K. Ł. (1) reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową K. P.
przeciwko K. Ł. (2)
o podwyższenie alimentów
oraz z powództwa wzajemnego K. Ł. (2)
przeciwko małoletniemu K. Ł. (1) reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową K. P.
o obniżenie alimentów
na skutek apelacji obu stron
od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.
z dnia 30 stycznia 2017 roku, sygn. akt III RC 705/15

1. **oddala obie apelacje;**
2. **znosi wzajemnie między stronami koszty procesu za instancję odwoławczą.**

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSO Dariusz Mizera SSO Beata Grochulska

Sygn. akt II Ca 238/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 stycznia 2017 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa K. Ł. (1) reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową K. P. przeciwko K. Ł. (2) o podwyższenie

alimentów oraz z pozwu wzajemnego K. Ł. (2) przeciwko K. Ł. (1) reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową K. P. o obniżenie alimentów podwyższył alimenty od pozwanego K. Ł. (2) na rzecz małoletniego K. Ł. (1), ostatnio ustalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 29 kwietnia 2011 roku w sprawie sygnatura akt III RC 708/10 z kwoty po 800 złotych miesięcznie do kwoty po 1200 złotych miesięcznie, płatne poczynając od dnia 7 grudnia 2015 roku z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności, pozostawiając bez zmian pozostałe, dotychczasowe warunki płatności i oddalił powództwo główne w pozostałej części. Oddalił też powództwo wzajemne w całości. Nie obciążył pozwanego K. Ł. (2) nieuiszczonymi kosztami sądowymi od uwzględnionej części powództwa głównego, które przejął na rachunek Skarbu Państwa, nie obciążył powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa głównego, które także przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego K. Ł. (2) na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem brakującej opłaty sądowej od pozwu wzajemnego, zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami i nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2011 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. w sprawie sygn. akt III RC 708/10 podwyższył alimenty zasądzone od pozwanego K. Ł. (2) na rzecz małoletniego K. Ł. (1) z kwoty po 300 złotych miesięcznie do kwoty po 800 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 12 listopada 2010 roku, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat.

Wówczas małoletni K. uczęszczał do III klasy Szkoły Podstawowej nr (...) im. (...) w P. oraz do III klasy (...) Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. (...) w P. Koszty związane z wyprawką szkolną stanowiły wydatek: na podręczniki szkole 300 zł, strój na rytmikę 200 zł, radę rodziców w wysokości 200 zł w szkole muzycznej i 30 zł w szkole podstawowej oraz opłatę za ubezpieczenie dziecka w wysokości 30 zł w szkole podstawowej. Ponadto był uczniem (...) w klasie nauki gry na fortepianie. Miesięczny koszt nauki wynosił 130 zł. Małoletni miał w domu pianino, które dwa razy do roku należało stroić. Koszt jednego strojenia wynosił ok. 300 – 500 zł. Brał udział w dodatkowych bezpłatnych zajęciach z języka angielskiego prowadzonych w szkole podstawowej. Regularnie uczęszczał trzy razy w miesiącu na zajęcia z rekreacji ruchowej o specjalności jeździectwo. Koszt jednej lekcji wynosił 35 zł, a koszt stroju jeździeckiego w wysokości ok. 220 zł.

Wypoczynek letni w 2010 r. małoletni spędził na obozie zorganizowanym przez tenisowy uczniowski klub sportowy. Koszt wyjazdu wyniósł 800 zł. W ferie zimowe 2011 r. był na wypoczynku w S.. Koszt wynajmu pokoju wyniósł 245 zł. Małoletni był dzieckiem zdrowym. Mieszkał z matką w lokalu mieszkalnym w P., na który składał się pokój, kuchnia, łazienka o łącznej pow. 35 m². Koszty utrzymania miesięczne mieszkania wynosiły 500 zł (w tym 375 zł czynsz, 53,20 zł gaz, TV 32,90 zł).

K. P. była zatrudniona w Szkole Podstawowej nr (...) w P. w wymiarze pełnego etatu, na stanowisku nauczyciela z miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 1822,83 zł netto. W 2009 r. osiągnęła dochód w wysokości 26.625,11 zł netto. Od 1 października 2010 r. podjęła studia podyplomowe w państwowej Wyższej Szkole (...) w K. Filia we W. na kierunku reżyserii teatralnej, co było związane z koniecznością podnoszenia kwalifikacji przez nauczycieli. Łączny koszt dwuletnich studiów wynosił 7.600 zł. Opłata za semestr to kwota 1.900 zł. Studia częściowo finansowane były z budżetu szkoły. Koszt noclegu podczas zjazdu wynosił 34 zł. K. P. korzystała z pomocy finansowej rodziców, którzy utrzymywali się ze świadczeń emerytalnych. K. P. była jedną z trzech współwłaścicielek nieruchomości położonej na ul. (...) w P. o pow. 115 m². W lokalu mieszkał jeden z współwłaścicieli – ojciec K. P.. Ponadto pow. 35 m² było wynajmowane za kwotę 270 zł miesięcznie, która przeznaczana była na utrzymanie nieruchomości. Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda miała partnera, który czasami nocował w jej mieszkaniu. Nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego. Powód miał własny pokój w mieszkaniu partnera matki. K. P. użytkowała nieodpłatnie samochód partnera.

K. Ł. (2) od 2006 r. do 2009 r. mieszkał w L. i pracował na stanowisku inżyniera ds. rozliczeń na budowie. W lipcu 2009 r. wrócił do Polski. Od 14 lipca 2009 r. do 1 listopada 2010 r. był zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako bezrobotny. Od 2 listopada 2010 r. był zatrudniony w firmie (...) spółka akcyjna Oddział w W. na okres próbny od dnia 1 lutego 2011 r. pracował na stanowisku inżyniera ds. rozliczeń z wynagrodzeniem 4.948,67 zł netto. Po upływie tego okresu firma planowała podpisać z pozwanym umowę na czas określony do 31 maja 2012 r. Pozwany zaproponował zmianę umowy poprzez to, iż założy własną działalność gospodarczą i będzie współpracował ze swoim pracodawcą. 8 lutego 2011 r. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą (...) w przedmiocie doradztwa technicznego inżynierskiego. Współpracował z firmą (...) spółka akcyjna Oddział w W., której wcześniej był zatrudniony. Za miesiąc marzec 2011 r. wykazał dochód w wysokości 973,23 zł, a za I kwartał tego roku kwotę 252,49 zł. Mieszkał w kamienicy, której współwłaścicielami byli jego rodzice. W skład lokalu wchodziły 3 pokoje i kuchnia. W mieszkaniu tym mieszkał przed rozводом wspólnie z K. P.. Pozwany przekazywał rodzicom miesięcznie kwotę 1000 zł za najem, jeśli dysponował środkami finansowymi. Ponościł koszty utrzymania lokalu, na które składały się opłaty w wysokości 1200 zł za gaz na kwartał w sezonie zimowym i energię elektryczną 150 zł. Pozwany użytkował samochód ojca F. (...). Ojciec pozwanego od dnia 5.01.2011 r. prowadził działalność gospodarczą. Brat pozwanego był kawalerem i od 5 lat pracował zagranicą. Pozwany w grudniu 1990 r. miał operację koekwacji aorty, w związku z czym przebywał pod opieką poradni kardiologicznej. W związku z nadciśnieniem tętniczym zażywał leki (...) i (...). Nie miał orzeczonej częściowej niezdolności do pracy. Pozwany nie miał na utrzymaniu innych dzieci. Od października 2008 r. płacił na powoda dobrowolnie alimenty w wysokości 500 zł miesięcznie. Małoletni spotykał się z ojcem raz w tygodniu. Dwa razy w miesiącu zostawał na weekend w domu ojca. K. Ł. (2) od jesieni 2010 r. zakupił dla powoda kurtkę i buty zimowe, 10 koszulek, 2 pary spodni, trampki, 4 pary adidasów. Na komunię dał synowi pianino cyfrowe, zakupił również komputer, który pozostawał w domu pozwanego. Partycepował również w kosztach zakupu mebli dla małoletniego i wyjazdu syna na zimowsko w 2008 r. w łącznej kwocie 2.000 zł.

W dniu 3 września 2015 roku K. P. i K. Ł. (2) zawarli porozumienie, którego podpisy zostały urzędowo poświadczone, a z którego wynika, iż:

- strony ustaliły miejsce zamieszkania małoletniego K. Ł. (1) przy matce K. P., pozwany wyraził zgodę na wyjazd małoletniego do Republiki Federalnej N.;
- tymczasowa wysokość świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletniego K. Ł. (1) od pozwanego K. Ł. (2) została ustalona na kwotę po 300 złotych miesięcznie płatnych do 10-go każdego miesiąca do czasu ustalania kwoty w toku postępowania sądowego o ustalenie świadczeń alimentacyjnych z wyrównaniem od dnia 01 września 2015 roku;
- przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda zrzekła się świadczeń alimentacyjnych wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 29 kwietnia 2011 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. w sprawie sygn. akt III RC 708/10;
- pozwany zrzekł się świadczeń alimentacyjnych wynikających z wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy z dnia 10 grudnia 2014 roku w sprawie sygn. akt III RC 526/14/K.

Małoletni K. Ł. (1) wyjechał do N. we wrześniu 2015 roku, gdzie rozpoczął naukę w 7 klasie niemieckiego odpowiednika gimnazjum. Obecnie uczęszcza do 8 klasy gimnazjum w N. Uczy się w klasie z dziećmi o rok młodszymi, z uwagi na potrzebę nauki języka niemieckiego, którą podjął przez pierwszy rok od wyjazdu poza granice kraju. Koszt jego podręczników szkolnych wyniósł 40 euro, dodatkowe książki to koszt 150 euro, przyborów szkolnych to koszt 50 euro, a dojazdów to kwota 60 euro miesięcznie. W zeszłym roku szkolny uczestniczył w wycieczce szkolnej, której koszt wyniósł 250 euro. W bieżącym roku szkolnym brał udział w wycieczce szkolnej na narty, której koszt wyniósł 440 euro. Przedstawicielka ustawowa małoletniego K. ponadto ponosi koszt dodatkowego ubezpieczenia ich obojga w wysokości 30 euro miesięcznie. Koszty związane z wyjazdem na narty to kwoty 200 euro na zakup obuwia, 60 euro zakup kasku, 20 euro to wydatek na gogle, 200 euro kosztuje strój narciarski, dwie pary rękawic narciarskich stanowi wydatek 19 euro. Małoletni otrzymał również tzw. kieszonkowe na dodatkowe wydatki w wysokości 35 euro. W ciągu roku szkolnego małoletni uczęszcza na dodatkowe wycieczki szkolne na basen, do teatru i kina, których koszt to 20 euro

miesięcznie. Ponadto powód zjada obiady w szkole, których koszt to 3,4 euro jednorazowo. Uczęszcza na dodatkowe lekcje języka niemieckiego, które stanowią wydatek 40 euro miesięcznie oraz na lekcje francuskiego w wysokości 55,65 euro miesięcznie. Otrzymuje również od K. P. kwotę 10 euro miesięcznie na dodatkowe wydatki związane ze spotkaniami ze znajomymi. Małoletni ma własny telefon, którego koszt to 20 euro miesięcznie. Koszt odzieży powoda to 100 euro sezonowo, poza zimą, kiedy wynosi on ok. 250 euro. Małoletni K. jest dzieckiem zdrowym, nie cierpi na przewlekłe choroby. W okresie zimowym częściej się przeziębia i wówczas koszt jego leczenia wynosi ok. 100 euro. Korzysta również z opieki lekarza stomatologa w razie potrzeby. Ponadto dodatkowy wydatek stanowi koszt przejazdu małego powoda z N. do Polski i z Polski do N. podczas wizyt na terenie kraju. K. P. wykupuje również dodatkowe ubezpieczenie dla małego powoda od następstw nieszczęśliwych wypadków, gdy podróżuje. W 2015 r. stanowiło ono łączny koszt 433,45 zł za czterokrotne zawarcie umowy ubezpieczenia. W 2016r. był na obozie sportowym, którego koszt wyniósł 1459 zł oraz na obozie „tropiciele” w P., którego koszt wyniósł 1.585 zł.

Przedstawicielka ustawowa małego powoda ma 37 lat, jest z wykształcenia nauczycielem, reżyserem teatralnym. Była zatrudniona w Szkole Podstawowej Nr (...) w P. od 1 września 2007 r. jako bibliotekarz, z tego tytułu w okresie od 01 września 2015 roku do 30 listopada 2015 roku otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 1965,25 złotych netto miesięcznie. Wyjechała w 2014 roku do N.. W 2014 r. uzyskała dochód 35.534,87 zł. W związku z wypadkiem komunikacyjnym, który miał miejsce w lipcu 2015 roku, a którego była uczestnikiem K. P., odbywała długa rehabilitację, przebywała na zasilku chorobowym przez około pół roku, do września 2016 roku. Doznała złamania przedramienia, wieloodłamowego złamania głowy kości. Uzyskała jednorazowo kwotę z ubezpieczenia w wysokości 8.000 zł. W 2015 r. uzyskała dochód 33.749,04 zł. Uzyskiwała w okresie od stycznia 2016 r. do kwietnia 2016 r. średnie wynagrodzenie za pracę w wysokości 2000 zł netto miesięcznie. Umowa o pracę ze Szkołą Podstawową nr (...) w P., a K. P. została rozwiązana 31 marca 2016 r. W czerwcu 2016 r. uzyskała świadczenie urlopowe w wysokości 521,63 zł. Od kwietnia 2016 r. do lipca 2016 r. uzyskiwała świadczenie rehabilitacyjne w średniej wysokości ok. 1788 zł netto miesięcznie. Została skierowana na rehabilitację stacjonarną, której turnus rozpoczął się 21 czerwca 2016 r. Obecnie jest zarejestrowana w urzędzie pracy w Polsce jako osoba bezrobotna od 8 sierpnia 2016 r., a w N. jest zarejestrowana jako osoba poszukująca pracy, a w związku z transferem z urzędu pracy z Polski, uzyskuje tam zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 600 zł miesięcznie, do dnia 03 lutego 2017 r. Nie pobiera innych świadczeń z pomocy społecznej. Mieszka wspólnie z małym K. w B.. Wspiera ją finansowo matka, która przekazuje K. P. kwotę 1.000 – 1.500 euro miesięcznie. Otrzymuje w ramach pomocy społecznej kwotę 190 euro miesięcznie na małego powoda. K. P. wynajmuje część domu. Koszt miesięczny czynszu to kwota 400 euro, za energię elektryczną w wysokości 50 euro, wody 25 euro, radia i TV 17 euro, Internetu 20 euro. Na wyżywienie przeznaczają 150 – 200 euro tygodniowo, za środki czystości ok. 100 euro miesięcznie. K. P. jest właścicielką kota, którego utrzymanie wynosi ok. 15 euro miesięcznie. Ponosi miesięczny wydatek na bilet autobusowy w wysokości 59 euro. Przedstawicielka ustawowa małego powoda jest ogólnie osobą zdrową, cierpi jedynie na dolegliwość przewodu pokarmowego.

Pozwany ma 40 lat, z wykształceniem jest magistrem inżynierem marketingu budownictwa. Wykonywał pracę w ramach własnej działalności gospodarczej jako kosztorysant rozliczeniowy. W 2013 r. uzyskał dochód w wysokości 92.253,87 zł, w 2014 r. w wysokości 111.081,92 zł, w 2015 r. w wysokości 39.987,85 zł. W okresie od stycznia 2013 r. do lipca 2015 r. uzyskiwał miesięczny dochód oscylujący od kwoty 4.195,23 zł netto do kwoty 15.821,53 zł netto. Średnio stanowił on wysokość ok. 7.000 zł netto miesięcznie. Wykonywał pracę wyłącznie dla jednego klienta - firmy (...) z W., Oddział w Polsce, z którym w lipcu 2015 roku wygasł kontrakt. Pozwany miał świadomość, iż umowa ta wygaśnie. Miał nadzieję na jej przedłużenie. Zawiesił działalność gospodarczą we wrześniu 2015 roku. Jest zarejestrowany w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasilku od dnia 18 września 2015 r. W okresie od 17 grudnia 2015 r. do 15 marca 2016 r. uzyskiwał zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 831,10 zł brutto miesięcznie. Poszukuje pracy. Zawarł związek konkubencki, z którego pochodzi syn pozwanego, który urodził się w (...) roku. Konkubina pozwanego pracuje. Mieszkają wspólnie w domu rodziców K. Ł. (2). Nie ponoszą opłat związanych z mieszkaniem poza ponoszeniem wydatków za zużycie mediów tj. gazu w wysokości 300 – 350 zł co dwa miesiące, energii elektrycznej w wysokości 150 zł co dwa miesiące. Rodzice oraz brat pozwanego wspierają go finansowo. K. Ł. (2) wraz z konkubiną utrzymują się obecnie z jej wynagrodzenia za pracę w wysokości 2.000 zł netto miesięcznie. Pozwany utrzymuje kontakt z

małoletnim powodem jedynie za pośrednictwem telefonu, w związku z tym, iż powód przebywa w N. Nie łoży na utrzymanie małoletniego K. w żaden inny sposób poza płaceniem zasądzonych alimentów.

Sąd Rejonowy zważył, iż podstawą żądania powództwa jest przepis art. 138 k.r.o., który stanowi, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumieć należy istotne zwiększenie bądź zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub też możliwości zarobkowych, majątkowych zobowiązanego do alimentacji wskutek czego zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania.

W niniejszej sprawie, obowiązek alimentacyjny pozwanego K. Ł. (2) na rzecz jego małoletniego syna K. Ł. (1) został ustalony 29 kwietnia 2011 r. na kwotę 800 zł miesięcznie. Jak podnoszono już w toku postępowania, porozumienie z 03 września 2015 roku zawarte między K. P. i K. Ł. (2), w wyniku którego ustalili, iż pozwany będzie łożył na małoletniego powoda alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie, stanowi niedopuszczalne częściowe zrzeczenie się alimentów, wobec czego uznać je należy za nieważne. W konsekwencji przedmiotem rozważań Sądu był okres niespełna 6 lat, który upłynął od czasu ostatniego zasądzenia alimentów w 29 kwietnia 2011 r. W tym czasie nastąpiła istotna zmiana stosunków po stronie powodowej, polegając na zwiększeniu się usprawiedliwionych uprawnionego. Małoletni K. Ł. (1) nie jest już 10 letnim chłopcem, uczniem szkoły podstawowej, a 16-latką, który uwzględniając polski system edukacji byłby uczniem I klasy liceum bądź technikum. Wobec tego, iż wyjechał w 2015 r. z matką do N. uczęszcza do tamtejszej 8 klasy szkoły będącej odpowiednikiem polskiego gimnazjum i liceum. Powtarzał jedną klasę, w związku z koniecznością nauki języka w obcym kraju. Powód znajduje się w fazie intensywnego rozwoju zarówno psychicznego jak i fizycznego. Usprawiedliwione potrzeby małoletniego wraz z jego wzrostem w naturalny sposób zwiększają się, a co za tym idzie rosną koszty jego utrzymania. Dotyczy to zarówno edukacji, żywienia, odzieży, obuwi, środków czystości, środków higienicznych, partycypacji w kosztach mieszkania i zużytych mediów, rozrywki. Jak zresztą wskazano w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 1965 r. sygn. akt I CZ 135/64 różnica wieku dziecka, spowodowana upływem czasu od daty ostatniego orzeczenia określającego wysokość alimentów, sama przez się uzasadnia wzrost podstawowych potrzeb, związanych z edukacją, ubiorem, co z kolei pociąga za sobą konieczność ponoszenia związanych z tym wydatków. Ponadto małoletni K. zmienił miejsce zamieszkania. Obecnie przebywa i uczy się w N., gdzie jego przedstawicielka ustawowa ponosi znacznie wyższe koszty związane z wyżywieniem, dojazdami do szkoły, odzieżą, środkami czystości, edukacją, wypoczynkiem oraz leczeniem małoletniego K.. Jak wynika z treści porozumienia zawartego między K. P. i K. Ł. (2), wyraził on zgodę na wyjazd małoletniego poza granice kraju, a co za tym idzie, również musiał liczyć się ze wzrostem kosztów jego utrzymania. Małoletni powód uczęszcza na dodatkowe zajęcia zarówno z języka niemieckiego jak i języka francuskiego, co również rodzi dodatkowe koszty rzędu niespełna 100 euro miesięcznie. Zjada obiady w szkole, których koszt to 3,40 euro dziennie. Korzysta z wypoczynku w ramach wycieczek szkolnych, a wydatek na ostatnią z nich stanowił 440 euro. Ponadto uczestniczy w obozach letnich, które stanowią istotny koszt utrzymania chłopca. Wydatki na potrzeby małoletniego powoda, które obecnie w zwiększonym zakresie ponosi K. P. ocenić należy na podstawie przedłożonych dowodów na kwotę ok. 1100 – 1200 euro miesięcznie. Odnosnie możliwości zarobkowych i majątkowych decyduje o nich nie bieżąca sytuacja majątkowa osoby zobowiązanej do alimentów i rzeczywiste zarobki i dochody, ale potencjalne możliwości zarobkowe, jakie uzyskiwałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych. Po stronie pozwanego K. Ł. (2) nie zaszła w tym zakresie istotna zmiana, która powodowałaby, iż nie może uzyskiwać dochodów, które otrzymywał w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej jeszcze w I połowie 2015 r. na poziomie ok. 7.000 zł netto miesięcznie. Nadal posiada wyższe, specjalistyczne wykształcenie, a stan jego zdrowia pozwala wykonywać pozwanemu pracę zarobkową. Sąd dostrzegł, iż uległa zmianie sytuacja rodzinna K. Ł. (2), gdyż w 2012 r. urodziło mu się kolejne dziecko. Nie zwalnia to jednak pozwanego od obowiązku alimentacyjnego względem powoda, a wręcz pozwany winien mieć świadomość, iż decydując się na posiadanie kolejnego potomka, będzie zobowiązany sprostać utrzymaniu dwójki dzieci. Nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, iż płacone alimenty są obecnie jedynym wkładem pozwanego w utrzymanie i wychowanie małoletniego K. z uwagi na to, iż mieszkają w dużej odległości między sobą.

Dlatego też, wobec wyżej wskazanych okoliczności, w ocenie Sądu należało podwyższyć alimenty od pozwanego K. Ł. (2) na rzecz małoletniego powoda K. Ł. (1) z kwoty po 800 zł do kwoty po 1.200 zł co będzie stanowiło równowartość ok. 270 euro. Kwota ta jest adekwatną zarówno do usprawiedliwionych potrzeb powoda, jak i do możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego. W pozostałym zakresie to matka powoda jest zobowiązana do łożenia na utrzymanie małoletniego powoda. Sąd wziął pod uwagę okoliczność, iż decydując się na wyjazd zagranicę z małoletnim K., musiała ona liczyć się ze zwiększeniem kosztów utrzymania syna. Ponadto, uwzględniając różnicę siły nabywczej pieniądza w Polsce i N., obecny kurs walutowy oraz choćby różnicę w wysokości minimalnego wynagrodzenia osiąganego w Polsce i N., znacznie wzrosły możliwości zarobkowe K. P.. Dlatego też, w ocenie Sądu, skoro z własnej inicjatywy podjęła decyzję o wyjeździe do N., winna ponieść ciężar utrzymania małoletniego powoda w zwiększonym niż do tej pory zakresie.

W pozostałej części Sąd oddalił powództwo o podwyższenie alimentów jako wygórowane i nieuzasadnione. Wobec wskazanych wyżej okoliczności Sąd oddalił również w całości powództwo wzajemne.

Na podstawie art. 113 ust. 4 Ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 623), z uwagi na charakter niniejszej sprawy, Sąd nie obciążył pozwanego nieuiszczonymi kosztami sądowymi od uwzględnionej części powództwa głównego, a małoletniego powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa głównego, które przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Wobec treści art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 300 zł tytułem brakującej opłaty sądowej od pozwu wzajemnego.

Stosownie do treści art. 100 k.p.c. Sąd I instancji zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt.1 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności.

Apelację od powyższego wyroku wniosły obie strony.

Apelacja pełnomocnika pozwanego zaskarża wyrok w części dotyczącej podwyższenia alimentów do kwoty 1 200 złotych i oddalenia powództwa wzajemnego w całości i zarzucając mu;

1. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez błędne przyjęcie wzrostu możliwości zarobkowych pozwanego powodujące niepoprawną ocenę możliwości zarobkowych pozwanego,
2. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez nieuwzględnienie wpływu zmiany w statusie rodzinnym pozwanego w postaci urodzenia się drugiego syna pozwanego (H. Ł. ur. 2012). znacząco zmniejszających możliwości majątkowe oraz finansowe,
3. rażąco niewspółmierny wzrost świadczeń alimentacyjnych (+50%) na małoletniego K. Ł. (1) wraz z jednoczesnym brakiem wzrostu możliwości zarobkowych pozwanego K. Ł. (2) oraz pojawieniem się drugiego syna pozwanego -H. Ł.(ur. 2012)
4. niekonstytucyjne podejście do młodszego syna pozwanego- H. Ł. (ur. 2012) zamieszkującego z pozwanym K. Ł. (2), przedkładając i priorytetując zwiększone potrzeby powoda K. Ł. (1) nad elementarnymi potrzebami H. Ł.,
5. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez niedostarczenie przez K. P. wymaganych przez sąd zaświadczeń od Niemieckiego Urzędu Skarbowego uniemożliwiających stwierdzenie statusu materialnego, poziomu życia oraz możliwości zarobkowych matki małoletniego powoda.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący pełnomocnik pozwanego wnosił o :

- zmianę zaskarżonego orzeczenia przez ustalenie świadczenia alimentacyjnego na rzecz K. Ł. (1) do wysokości 500 zł miesięcznie płatnego do 15-tego każdego miesiąca, poczynając od

7 grudnia 2015r

ewentualnie:

- uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelacja pełnomocnika powoda zaskarża wyrok w części oddalającej powództwo główne w zakresie podwyższenia obowiązku alimentacyjnego na rzecz powoda od pozwanego o kwotę 800 złotych miesięcznie (punkt 2 sentencji) ponad zasądzone alimenty w kwocie po 1 200 złotych.

Apelujący pełnomocnik powoda zaskarżonemu wyrokowi zarzucał naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię przepisu art. 138 k.r.o. w zw. z art. 133 § 1 k.r.o. polegającą na uznaniu, że zmiana stosunków pomiędzy stronami uzasadnia podwyższenie obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem małoletniego z kwoty po 800 zł miesięcznie jedynie do kwoty 1.200 zł miesięcznie, w sytuacji, gdy uzasadnia ona takie podwyższenie co najmniej do kwoty po 2.000 zł miesięcznie, odpowiadającej połowie miesięcznych usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego i adekwatnej do możliwości zarobkowych pozwanego.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 2 poprzez podwyższenie obowiązku alimentacyjnego pozwanego K. Ł. (2) względem małoletniego K. Ł. (1), ostatnio ustalonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 29.04.20nr. w sprawie sygn. akt III RC Jo8/10 na kwotę po 800 zł miesięcznie o dodatkową kwotę po 800 zł miesięcznie, tj. łącznie do kwoty po 2.000 zł miesięcznie, płatne na warunkach określonych w punkcie 1 wyroku. Nadto apelujący wnosił o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, według norm przepisanych.

Pełnomocnicy obu stron procesu złożyli odpowiedzi na apelacje popierając własne środki zaskarżenia, wnosząc o oddalenie apelacji strony przeciwnej i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą w/g norm przypisanych

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje obu stron są niezasadne.

Podniesione w nich zarzuty naruszenia prawa materialnego art. 133 k.r.o. i art. 138 k.r.o. poprzez niewłaściwą ich wykładnię i zastosowanie

(wskazane przez pełnomocnika przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda) oraz prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c. - sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego (w zakresie podniesionym przez pełnomocnika pozwanego - możliwości zarobkowych pozwanego jak i kosztów utrzymania powoda) nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd Odwoławczy za własne przyjmuje ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego istotne dla rozstrzygnięcia sprawy dokonane w dacie orzekania i podziela stanowisko tego Sądu, co do zastosowanych norm prawnych przesądzających o treści wyroku i stwierdza, że podnoszone przez skarżących zarzuty nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym.

Wadliwość wydanego rozstrzygnięcia, zdaniem pozwanego stanowiła skutek błędów Sądu pierwszej instancji przy dokonywaniu oceny materiału dowodowego przy żądaniu podwyższenia wysokości obowiązku alimentacyjnego.

W pierwszej kolejności zatem należało ocenić prawidłowość procedowania Sądu Rejonowego w tym zakresie.

Wskazać należy - co wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego - że zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd Rejonowy,

czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że - co do zasady - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów

i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie z dnia 11 stycznia 2001 r., sygn. akt I CKN 1072/99, Prok. i Pr. rok 2001, nr 5, poz. 33, postanowienie z dnia 17 maja 2000 r., sygn. akt I CKN 1114/99, wyrok z dnia 14 stycznia 2000 r., sygn. akt I CKN 1169/99, OSNC rok 2000, nr 7-8, poz. 139).

W niniejszej sprawie analiza podnoszonych w apelacji argumentów nie pozwala przyjąć, że skarżący sprostali powyższym wymogom, które podważały by ocenę dokonaną przez Sąd pierwszej instancji. Wskazać należy, że apelujący w uzasadnieniu wniesionej skargi nie zgłosił żadnych skonkretyzowanych zastrzeżeń do ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji (poza stwierdzeniem, iż Sąd nie odniósł się w ogóle do kwestii posiadania kolejnego dziecka przez pozwanego i wpływu tej okoliczności na wysokość obowiązku alimentacyjnego wobec powoda – co jak wynika bezspornie z treści uzasadnienia było przedmiotem rozważań Sądu Rejonowego) w szczególności nie wyjaśnił dlaczego w jego ocenie ustalenie jakie poczynił Sąd są dowolne, sprzeczne z logiką i doświadczeniem życiowym. Omawiany zarzut uznać więc należy jedynie za przejaw niczym nie popartej polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego.

Z tych też względów zdaniem Sądu Okręgowego ocena dowodów dokonana przez sąd pierwszej instancji w przedmiotowej sprawie nie narusza, ani reguł logicznego myślenia, ani zasad doświadczenia życiowego czy właściwego kojarzenia faktów.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów apelacyjnych na wstępie należy zaznaczyć, że przedmiotowa sprawa jest sprawą o podwyższenie alimentów nie zaś sprawą, w której następuje po raz pierwszy ustalenie zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego. Obowiązkiem Sądu I instancji który orzekł w sprawie niniejszej o podwyższenie alimentów było ustalenie, czy od czasu ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów zaistniała zmiana pomiędzy stronami stosunku alimentacyjnego w rozumieniu art. 138 k.r.o. Przez zmianę stosunków należy przy tym rozumieć istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Ustalenie zmiany stosunków następuje natomiast poprzez porównanie stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich podwyższeniu bądź obniżeniu.

Porównując więc stan istniejący w dacie poprzedniego ustalenia wysokości alimentów na rzecz małoletniego K. Ł. (1) ze stanem obecnym, należy zgodzić się z Sądem Rejonowym, że od tego czasu nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca korektę zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego. Zgłoszone żądanie podwyższenia alimentów w wysokości ustalonej przez Sąd Rejonowy jest w pełni usprawiedliwione i nie zachodzą podstawy do ich obniżenia zgodnie z żądaniem określonym w pozwie wzajemnym i w apelacji pozwanego do kwoty 500 zł miesięcznie. Niemniej jednak, przez przyzmat podniesionych w apelacji zarzutów obu stron procesu, szczegółowego rozważenia wymaga zasądzona wysokość tych alimentów.

Sąd Rejonowy w oparciu o wszechstronny zebrany materiał dowodowy, zasadnie ustalił, iż od chwili poprzedniego wyrokowania ustalającego wysokość alimentów na poziomie 800 złotych miesięcznie upłynął okres ponad 6 lat. Małoletni powód wyjechał wraz z matką na stałe do N. (za zgodą ojca) i tam rozpoczął i kontynuuje naukę na poziomie polskiego gimnazjum jednocześnie ucząc się dodatkowo języka niemieckiego i francuskiego. Już sam upływ czasu od okresu poprzedniego wyrokowania w sprawie, podjęcie nauki na kolejnym etapie kształcenia, spadek siły nabywczej

pieniądza i wzrost potrzeb dziecka wchodzącego w intensywny okres dojrzewania uzasadnia podwyższenie należnych mu do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb alimentów niezależnie od miejsca zamieszkiwania dziecka.

W przedmiotowej sprawie należy podkreślić, że usprawiedliwione potrzeby małoletniego powoda są znacznie wyższe od standardowych kosztów utrzymania dziecka w tym wieku w Polsce z uwagi o wiele wyższe koszty utrzymania go w N. (co stanowi okoliczność bezsporną nie kwestionowaną nawet przez pozwanego) oraz na konieczność dodatkowej nauki i korepetycji niezbędnych dla opanowania języka niemieckiego na poziomie wymaganym w szkole i umożliwiającym też prawidłową adaptację w nowym środowisku. Ustalenie kosztów utrzymania M. O. na poziomie około 1100 euro miesięcznie przez Sąd Rejonowy jest w pełni uzasadnione .

Sąd Okręgowy oceniając zasadność apelacji w myśl przepisu art. 135 kro wzięł pod uwagę możliwość zarobkowe wszystkich osób zobowiązanych do alimentacji małoletniego powoda. W ocenie Sądu Okręgowego możliwości zarobkowe matki powoda K. P. kształtują się co najmniej na poziomie płacy minimalnej w N. (od stycznia 2017 roku – 1 498 euro) miesięcznie –taką kwotą zresztą jak zeznała sama pomaga jej w utrzymaniu matka . Okoliczność, iż aktualnie przedstawicielka ustawowa małoletniego jest zarejestrowana w Polsce jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku w kwocie 600zł wypłacanym je przez niemieckie instytucje nie może wbrew stanowisku pełnomocnika powoda determinować wielkości jej możliwości zarobkowych .

Jest ona aktualnie osobą zdrową ,ma wykształcenie wyższe. Fakt ,że zdecydowała się na wyjazd w 2015 roku z dzieckiem na stałe zagranicę

(a wcześniej w 2014 roku wyjeżdżała sama) rezygnując z pracy zawodowej

w Polsce ,z której uzyskiwała dochód w kwocie około 2000 zł i przebywa tam nadal świadczy bezspornie, że posiada ona w N. możliwości zarobkowe i to wyższe niż te osiągnane przez nią w kraju . Dlatego też ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji Sąd Odwoławczy w całości akceptuje co do wysokości i kosztów utrzymania małoletniego, możliwości zarobkowych

i wysokości dochodów jego matki, a także możliwości zarobkowych zobowiązanego pozwanego zgadzając się w tym zakresie w pełni ze stanowiskiem Sądu Rejonowego i przytoczonym przezeń orzecnictwem Sądu Najwyższego oraz stanowiskiem doktryny, iż ocena możliwości zarobkowych pozwanego winna także być dokonana w świetle treści art. 135 kroip. Pozwany ma 40 lat, jest osobą zdrową , posiada wyższe wykształcenie – jest inżynierem marketingu budownictwa i pracował jako kosztorysant rozliczeniowy w ramach własnej działalności gospodarczej uzyskując średnio dochód (jak sam zeznał) na poziomie 6000 zł – 7000 złotych miesięcznie netto . Okoliczność, że w 2015 roku zawiesił swoją działalność gospodarczą i jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna podobnie jak w przypadku K. P. nie wpływa na jego możliwości zarobkowe, które od czasu ostatniego wyrokowania zdaniem Sądu Okręgowego nie uległy zmianie i należy je oceniać także przez pryzmat art. 136 kroip . Fakt, że pozwany posiada aktualnie kolejne dziecko - 5 letniego syna i sprawuje nad nim wraz z aktualną partnerką opiekę nie może wbrew stanowisku pozwanego wpływać na wysokość obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego powoda zgodnie z zasadą równej stopy życiowej rodziców i dzieci i równego traktowania wszystkich uprawnionych do alimentacji dzieci niezależnie z jakiego związku pochodzą.

Ponieważ oprócz zasądzonych alimentów, pozwany aktualnie w żaden inny sposób nie uczestniczy w kosztach utrzymania ani też wychowania dziecka, zaś swój obowiązek alimentacyjny matka dziecka spełnia też przez osobiste staranie o wychowanie dziecka Sąd Okręgowy stwierdził, iż kwota 1200 złotych alimentów na rzecz syna stron nie stanowi dla pozwanego nadmiernego obciążenia biorąc pod uwagę jego możliwości zarobkowe

i odpowiadać będzie usprawiedliwionym potrzebom małoletniego K. Ł. (1) zgodnie z zasadą równej stopy życiowej rodziców i dzieci. Pozwany bowiem winien w szczególności zawierając nowy związek partnerski, z którego pochodzi najmłodszy syn liczyć się z istniejącym już obowiązkiem alimentacyjnym obciążającym go wobec powoda.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania Sąd Okręgowy apelację pozwanego nie podzielając zarzutów w niej zawartych jako nieuzasadnioną w całość oddalił zgodnie z art. 385 k.p.c. Poprzednie alimenty zostały ustalone w 2011 roku w wysokości 800 złotych miesięcznie, a ich wzrost o 50% po upływie 6 lat od chwili poprzedniego wyrokowania uwzględniać musi nie tylko zwiększone potrzeby dziecka (rozpoczęcie nauki w gimnazjum), ale także występujące

w tym okresie procesy siły nabywczej pieniądza, a przede wszystkim fakt wyjazdu małoletniego na stałe do N. i wynikające z tego konsekwencje finansowe przy niezmiennych możliwościach zarobkowych ojca K. Ł.). Tym samym brak jest jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia żądania pozwanego określonego w pozwie wzajemnym o obniżenie obowiązku alimentacyjnego wobec powoda do kwoty 500 zł miesięcznie (czyli o 300 zł mniej niż w orzeczeniu z 2011 roku) i apelacja K. Ł. (2) w tej części jest także oczywiście bezzasadna .

Dlatego też Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że zachodzi przewidziana w art. 138 krio p zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów do kwoty 1200 złotych. W pozostałej części żądanie podwyższenia alimentów do kwoty 2000 złotych miesięcznie jest wygórowane . Sam fakt wyjazdu małoletniego zagranicę powodujący relatywny wzrost kosztów jego utrzymania nie może stanowić automatycznie i procentowo podstawy do weryfikacji wielkości obowiązku alimentacyjnego zobowiązanego, gdyż w zasadzie sprowadziłoby się ono do przerzucenia na pozwanego całości kosztów z tym związanych a nadto Sąd zobowiązany jest do uwzględnienia różnicy siły nabywczej wynagrodzeń obojga rodziców .

Z tych względów apelacja powoda podlega oddaleniu.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania Sąd Okręgowy obie apelacje stron procesu jako nieuzasadnione na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił.

O kosztach postępowania za instancję odwoławczą orzeczono zgodnie z art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 k.p.c.- znosząc je wzajemnie między stronami .

Z tych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji .

SSO Beata Grochulska SSA w SSO Arkadiusz Lisiecki SSO Dariusz Mizera